

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.) XIII. Leó pápa Zichy Náador grófnak, 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Eszéketelni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.*
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Legyen hát botrány!

Közel két hónapja már, hogy a helybeli sajtó, különösen pedig lapunk a legérelmesebben támadja a városi rendszert. E két hónap alatt, — mint azt gyakrabban ki is fejtettük, minden törekvésünk az volt, hogy a midőn e félszázados rendszert megdöntjük, egytuttal kiméljük meg a várost attól az országos botránytól, mely hirdeté tenné e város nevét, és beláthatlan időkre tönkre tenné hitelét, megbízhatóságát.

Fájdalom éppen azok, a kiknek első sorban állana érdekükben, hogy az országos botrány kerültesse, éppen azok minden törekvésükben oly kihívó vakmerőséggel járnak el, hogy e rendszer bűnösei az igazságszolgáltatás sujtó kezét elkerüljék, hogy szomorú meggyőződésünk ma az, miszerint az ügyeket a nyilvános tárgyalás alól ki nem vonhatjuk, a botrányt el nem kerülhetjük.

A legutóbbi közgyűlésen a polgármester megengedte magának azt a bántó frázist, hogy a hírlapok az ügyeket *felujtják!* Azaz más szóval igen alárendelt természetű mulasztásokért nagy szabású visszaélésekkel vádolták a városházát.

Megengedte magának a polgármester azt a szónoki figurát is, hogy a közigazgatás *egyetlen* ágánál voltak csak visszaélések. Azaz, a többi ügyosztályok működése egészen szabályosan ment, minden visszaéléstől menten.

De tovább ment a polgármester. A midőn kimondotta, hogy az általunk névleg felsorolt tisztviselők ellen semmi adat nincs, a melynek alapján fegyelmi eljárás csak megindítható is lenne, ugyanakkor ez állításban benne van az a gyanúsítás is, hogy lapunk könnyelműen minden alap és ok nélkül támadta meg az illető tisztviselőket.

A polgármester e nyilatkozataival vakmerően kihívta a nemezist maga és tisztvi-elő társai ellen, mert ha talán a város érdekében elhallgatnánk is a botrányos dolgok nyilvános szellőztetését, nem hallgathatjuk el többé saját magunk érdekében. Nem engedhetjük, hogy olvasó közönségünk azt hihesse, hogy nem járunk el hivatásunk körében azzal a kötelességgel, a mit minden becsületes irányu laptól jogosan megkövetelhetni.

De bizalmasabb körben mondott még mást is a polgármester, nevezetesen azt, hogy a kinek port nem hintettek szemébe, az láthatja, hogy a mi támadásunk hajsza ellene!

Hajszát indít egy lap anyagi érdekében, személyes boszu, vagy gyűlöletből; hajszát indíthat egy lap felsőbb parancsra is. Ha a polgármester betudja igazolni, hogy az általa említett hajszának a közérdeken kívül van nálunk más alapja is, úgy szégyenkezve fogunk visszavonulni a küzdterről. De a mi becsületes irányu tö-

rekvésünkben felemelt föl állhatunk bár kivel szemben, addig a legnagyobb felháborodással utasítunk vissza minden oly gyanúsítást, mely kötelességszerű működésünket aljas indokokkal akarja bemocskolni.

Ne akarjon a polgármester gyanúsításával bennünket elhallgattatni, hanem védje magát a vádak ellen és ha büntetlennek érzi magát, indítson sajtópört ellenünk, a midőn majd az esküdtszék szigorú ítéletében nemcsak fényes elégtétele lesz, de mi is érzékenyen megbűnhődünk.

A közgyűlésnek az a gyöngesége, hogy a polgármesteri ravaszsággal olyan könnyen engedte magát becsapni, hozzájárult azon elhatározásunk megérleléséhez, hogy féltetve azon érthető aggodalmakat, melyek a botrány felidézésében eddig hátráltattak: megkezdjük az általunk ismert dolgoknak nyilvános tárgyalását, s beváltjuk hathét előtt tett azon feyegetésünket, hogy a botrány piszkos mocsarába fogjuk fullasztani e bűnös rendszert annak bűnöseivel egyetemben.

És ha majd feltárul az elrejtett bűnöknek sorozata a nagyközönség előtt, megfog győződni mindenki, hogy mennyire mérsékelteit magunkat, s a bűnösök iránt mily magas elnézéssel tárgyaltuk eddig az eseményeket. Nem gyöngeség volt ennek a rugója. hanem az a természetes borzalom, a melyet a gyalázatos botrányok olvasásakor mindannyian érezünk, s a minek fel-

Üti-rajzok Olaszországból.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

I.

„Ismered-e a hont, hol a citrom virul?“
énekli Goethe a Mignon dalában, a világirodalom e remek gyöngyében. Beh sok sokszor gondoltam e szavakra a hideg téli napokon! És ugyanazon sóvárgást éreztem Olaszország után, mint a nagy német költő, midőn gyönyörű dalát megírta. Hiszen ismeretes dolog, hogy Goethe Mignon ajkaira teszi ugyan sóvárgásteljes szavait, de az érzést és melegséget saját kebléből kölcsönöz hozzá. Olaszországi útja előtt beteges vágy fogta el őt; olasz tájkép vagy olasz könyv nem kerülhetett szeme elé, hogy őt könyvekre ne fakasztotta volna; napokkal elutazása előtt gyakran úgy sirt, mint kis gyermek és midőn váratlan akadályok meggátolnák látzottak elindulását, komolyan megbetegedett volna, ha erőszakosan ki nem ragadja magát környezetéből és be sem várva a weimari hercegnék, az ő urának engedélyét, elutazik az örökké napos Itáliába. Mindezt persze csak az a tudja felfogni és megérteni, a ki maga is először áll ilyen út előtt, amelyre éveken át örült és aki érzéssel bir mindazon természeti és művészeti szépségek iránt, a melyet a klasszikus föld nyújt. Nem akarom azonban hosszasan leírni az én alanyi érzelmeket utazásom előtt, hanem iparkodom rajzolni azon benyomásokat, melyeket a szép ország általában és részleteiben gyakorolt reám. A mi természetérzésünk

egészen másképp fejlődött, mint az olaszé; mi a természettel, mint nagy idegen hatalommal állunk szemközt, amely minket megoltalmazhat és összezuhat. De a délszaki ember, a ki a természetet oly szelídnék és lágyan ismeri, tudja, hogy az jó és szép, és hogy egész szívvel, lélekkel bizhatik benne. Az ő viszonya a természethez tehát inkább benső és odaadó, mint bámuló lehet.

És most magunk kerülünk Olaszországba. Szokva ahhoz, hogy a természetet az ő fenséges hatalmában szemléljük, egyszerre oly kedves és gyengéd tájat pillantunk meg, hogy ezen ellentét érzésében mintegy villám cikázik rajtunk keresztül, mintha valami, a mi mélyen bensőnkben rejtett, erős, megrendítő lökést kapott volna. Én észleltem e tünetényt, midőn a Via Appián először mentünk ki a Campagnába! Előttünk tág zöldellő síkság, melynek egyhangúságát csak néhány feltűnő sir-emlék és vízvezeték szakítja felbe; körök körül homoktól övezve, a melyeknek kék csillámában a reggeli sugarak fényltek, tehát oly tájkép, a minőt nem csak épen Olaszországban lehet találni. De ehhez járul valami mély és kimondhatatlan, megnevezhetlen valami. Sajátságos, szavakkal ki nem fejezhető varázs nyugszik e táj felett, az a mit fentebb az olasz természet gyengédségének, békéjének neveztem. A körök körül uralkodó csend, a hallgató sírok, a hegyek felett szálló napsugaras fátoly, kezdetben mindez azt az érzést kelti, mintha e természetben hiányoznék valami, a mit nélkülözünk. De minél tovább szemléltem, annál

jobban vonzott, és végre leginkább belefeledtem volna a buján sarjadozó fűbe és hallgatva néztem volna az azurkék, a nap aranyos sugarai által kissé ibolya szíre festett égboltozatra, ott egészen közel a természet ölen. Itt ismeri meg az ember a természetet, itt tanul bizni benne, és nyeri azt a viszonyt, a melynek annyit köszönhet.

Hogy ezen benső, bizalmas természeti érzés létrejöhesse, ahhoz nagyban hozzájárul ama körülmény, hogy az olasz természet az emberiség történetével szoros összefüggésben áll. A gyönyörű Frascati felett fekszik Tasculum, hol a híres Ciceró bölcselkelt: „Horatius Flaccus odakiáltta a világnak: „... diem!“ Igy tehát eleven lesz előttünk a természet, mivel a történet fuvalma lengi át. Minden kö drága lesz előttünk, mihielyt ott járt valaha az, kit bámulunk vagy szeretünk.

Ebből származik az a nemes gyönyör és nagy haszon is, melyet Róma városának látványra nyújt. A mit a történelmi oktatás ugy szólnán elméletileg elénkbe vezet, itt valódi léletté változik. Az emberiség történetének két nagy korszaka nyújt itt egymásnak kezét. Az ó-kor beszél hozzánk a számos megmaradt emlékből; a jelen a valóságból. De a művészeti érzék és értelem sehoh a világon annyira ki nem fejleszhető mint Rómában. A képzőművészet iránti érzék korántsem oly általános, mint a költészet és zene iránti érzék. Mert eme művészetek termékei a gyönyör alapját mintegy már magukban tartalmazzák; semmit vagy igen keveset kívánnak az olvasótól vagy

Mai lapunk 8 oldal.

idézését lelkiismeretünkől elhárítani törekedtünk.

Nem a miénk a felelőség, hogy e szándékunkat beváltani nem bírtuk. A bűnösök vakmerősége s a közgyűlés gyöngesége a felelős a következményekért.

A bűnösök maguk tudták és tudják legjobban, hogy milyen súlyos adataink lehetnek ellenük s hogy ennek daczára egyik sem követte tanácsunkat, az azt mutatja, hogy gonoszságukban annyira elbizakodottak, hogy nem hiszik, hogy vannak ellenük adataink; nem hiszik, hogy lehettünk annyira mérsékeltek, hogy ez adatokat ilyen sokáig elhallgattuk.

Ők akarták, hogy meggyőzzük őket az ellenkezőről, ők idézték fel a botrányt s nekünk erre nem lehet más szavunk csak az: ha óhajtották, legyen hát botrány!

Legközelebbi lapunkban kezdjük meg a sorozatot s leközljük adatainkat. Természetesen nem egyszerre, miután arra nincs lapunknak elegendő helye. Nem keressük a hatást s így terhelőbb s a kevésbé terhelő dolgokat vegyesen fogjuk közölni, de egyttal gondoskodni fogunk arról is, hogy a lapunkban közölt leleplezések egyidejűleg az érdekelték által a királyi ügyszéknél is feljelentessenek, hogy nyomban megindulhasson a bünygyi nyomozat.

Hogy az így keletkezett örvénybe kik fognak elmerülni, azt senki sem tudhatja, de legyünk elkészülve a meglepetésekre.

Közgyűlés a városnál.

Székesfejérvár április hó 29-én tartotta rendes havi közgyűlését, melyre 5-6 bizottsági tag kivételével majdnem az összes városi képviselő megjelentek.

A gyűlés lefolyása rendkívül izgalmas volt s különösen Kovács István a vizsgáló bizott-

hallgatótól, és már eleven mozgékonyaságuk által is hatnak. A képző-művészet ellenben merev, halgatató művészet, a melybe a szemlélőnek kell bele vinnie életet és hangot.

Ezt megtanulni — pedig meg kell tanulni, hogy az ember képes legyen élvezni — legjobban Rómában lehet, a hol a művészet remekeivel szemben, csak kevés érzékre van szükség, hogy azoknak szépségét felfogjuk.

De az antik művészettel szemben, e kevés érzéket is megszerzeni kell. Ha a Vatikán terméin végig járunk, úgy érezzük, mintha istenek társaságában volnánk melyek hallgatagon és fenségesen néznek le reánk. Kezdetben megzavar elkábit e látvány, és nyomást érzünk keblünkön. De midőn mintegy behatolunk ezen egyszerűség nagyságába, kezdődik az igazi érzék, és mig olyan műveknél, melyek nem hatnak meg oly mélyen, a legbőségesebb esztétikai elmélkedésbe bocsájthatunk, a nagy műremek elnémetnek és legfeljebb önkénytelenül kirepül ajkainkon a bámulatnak egy halk indulatszava.

Most azonban át akarok térni chronologiai sorrendben olaszországi utazásunk részleteire.

(Folyt. köv.)

A főnyeremény.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Irta: **Arcin.**

Úgy mondják, hogy a sok pénz vonzza magához a többi. Ez egyszer azonban kivételesen megesezt, hogy a 200-ezer forintos főnyereményt Nagy András, hazánk fia nyerte

ság elnökének jelentése keltett óriási felháborodást, úgy hogy a szónok beszédét percekig megszakította a bizottsági tagok elkésereedett felkiáltásai. Egyik rettenetesebb vád a másikat követte, a melyekkel a rendőrség hivatalos működését ismertette a nagy közönség előtt. A tapasztalt viszálesek egészen elkésereítették Kovács Istvánt és fülháborodva kiáltott fel:

— Hát jogállamban történhetnek ilyenek?! Hát nem rettenetes elképzelni is, hogy ilyen kezekben volt letéve a város polgárságának élet és vagyonbiztonsága!

A közgyűlés lefolyásáról s annak előzményeiről a következőkben számolunk be:

Az előértekeztet.

A törvényhatósági bizottságnak mintegy 50-60 tagja 28-án este előértekeztet tartott, a melyen megállapították, hogy milyen magatartást fognak követni a 29-iki közgyűlésen. A tárgysorozatot beható vita tárgyává tették, de különösen súlyt fektettek a polgármesterrel szemben követendő magatartásuk megállapítására.

Szóba került az értekeztelen, hogy a polgármester beszélet szavával megerősítve, mint visszavonhatlan elhatározását terjeszti azon hirt, hogy ő nyugalmában vonul s nyugdíjaztatási kérelmét a napokban beterjeszti.

Az értekeztet minden tagja azon felfogást osztotta, hogy a polgármester nyugdíjaztatásához hozzá nem járulhatnak ez idő szerint, miután alapos a gyanu, hogy a polgármester az ellenkezés elmulasztásával olyan vétket követett el, hogy neki állásától minden nyugdíj nélkül kell megválnia.

Elhatározták tehát, hogy nyugdíjaztatása iránt előterjesztendő esetleges kérelmét nem teljesítik, de ha ő maga nem kívánna, az értekeztelen megjelentek fogják követelni, hogy a polgármester működése is szigorú vizsgálat alá vessék, megállapítandó vajjon milyen mértékben terhelik őt a mulasztások.

Ennek az előértekeztelen határozata a

meg s így egyszerű földészől egyike lett a megye leggazdagabb embereinek.

Alig hogy kézhez vették a pénzt, rögtön összeült a hadi tanács, mely kivüle nejből és leányból állott. Mindenek előtt elhatározták, hogy senkinek sem szólnak s a vidékről eltávoznak valamely nagyobb városba s ott uri módon fognak élni. Megzavarta azonban a tanácskozást Buzás bíró uramnak a megjelenése. Ugyanis fia nagyon járt Nagy András leánykaja után. A falubeli rossz nyelvek úgy beszéltek ugyan, hogy a bíró kevesli a kevésbé vagyonos Nagy András leányát, pedig tévedtek.

— Adj Isten, kedves szomszéd ur, — köszöntött a falu feje.

— Fogadj Isten, — szólt foghegyről a gazda.

— Hát, hogy egyenesen rátérjek a dologra, csak azért jöttem, hogy ne higgyen néhány rossz nyelvű embernek, mintha én akadékoskodnék. A fiatalok szeretik egymást, legyenek hát egymáséi.

Nagy uram felhuzta szemöldökét s felesége intése daczára kipattant belőle a titok.

— Nem értem ugyan kedves szomszéd ur mondatolását, hanem ha netalán tán Erzsike leányomról volna szó, hát úgy megmondom, hogy minekutánna bennünket nagy szerencse ért, nyervén 200.000 forintokat, hát leányomnak is nagyobb szerencsét kívánunk, mint a bíró ur fia.

Buzás bíró elvörösödve, rövid bucszás után eltávozott a házból. A család pedig folytatta a tanácskozást. Végre abban állapodtak meg, hogy addig is, mig a nagyobb tervek nyelbe ütnek, uri ruházattal látják el magukat. Másnap délelőtt be is mentek a közeli

közgyűlésen egyhangulag el lett fogadva. Nagyon sajnáljuk azonban, hogy egy hónappal később fogadták el azt az indítványt, a melyet Kalocsay Alán orsz. képviselő, még a múlt közgyűlésen tett.

A közgyűlés.

Kilencz órakor már nem csak a tanács-terem, de a karzat is zsufolásig meg volt telve. Fráter Pál báró főispán az egybegyűlteket lelkes éljenezése mellett foglalta el az elnöki széket.

A tárgysorozatot megelőzőleg két interpelláció volt.

Gyurkovits Alajos a csikvári uton levő gyalogjáró elrontása miatt intézett kérdést Winkler Vilmos főmérnökhez. A főmérnök felvilágosítást a közgyűlés nem fogadta el, hanem Havranek polgármester indítványára egy háromtagu bizottságot küldött ki, a helyszíni szemle megejtésére.

Pollák Ármin a helybeli javító intézet fegyencziparának korlátozása iránt tett kérés, a mely eddig a volt főkapitány hanyagsága miatt megtűretett. Az ügy különben az ipartestület korábbi közbelépése folytán a kereskedelemügyi minister előtt van.

Ezután a főispán az üresedésben levő állások mikénti betöltésére vonatkozó kinevezéseit olvasta föl.

Dr. Ráday Lajos és dr. Lauschman József tiszteletbeli főügyészek lettek.

Mohai Lajos főztámvevő,

Juth István számvevő,

Kunszt János alszámvevő,

Maron István számfőjtő.

Azután a választások ejtettek meg:

Az üresedésben levő pénztárnoki állásra Bóna József 16 szavazata ellenében Gebhardt Bodog választott meg 88 szavazattal, a kinek megválasztását mindenki örömmel fogadja, mivel azt lelkiismeretes és becsületes szolgálattalval kiérdemelte.

Közigazgatási bizottsági tag Kovács István 68 szavazattal választott meg Say István 26 és Pálfi Károly 2 szavazata ellenében. Központi választmányi tag Laufenauer Ferenc lett megválasztva Furkasz Dezső ellenében.

Az ipariskolai bizottsági tagságra Flaskár József választották meg közfelkiáltással.

Felolvasták a belügyminister leiratát is, melyben az adó felszólamlási bizottság el-

városba s ott az asszony új divata ruhát, kalapot, keztyűt, a férj pedig fekete ruhát, czilinderet és czü-tgombos sötépalczát vitt. Hazafelé menve egymást biztatták: „No hogy fognak irigykedni!”

Hanem másképpen történt. A felbűszült bíró összecsiszította a falut s gnyos nevetéssel és szitkokkal fogadták az érkezőket, majd néhány suhancz Nagy uram köcsög kalapját vette czélba s nemsokára egész közapor omlott a házaspárra, mely rémületen iramodott haza felé. Hanem, a mint he akarnak rohanni udvarukba, a két hatalmas szelindek, föl nem ismerve gazdájukat az időgen öltözékben, dühös ugatással megtámadja őket, a midőn a gazda botjával végig huz rajtuk, nekik esnek s összevissza tépek a ruhájukat. Ki tudja, mi történik, ha lányuk hirtelen nem jön s le nem esztitja a két kuttyát. Mire a falu gnykacszájától kísérvé bevonultak.

Másnap este már Pozsonyba utaztak. Érkezés után fiakerbe szálltak.

— Hajts az első fogadóba, szólt Nagy András uram.

A kocsis az inponáló hang után uri borralvalót remélve, villámként vitte őket a fogadóig. Itt Nagy uram 50 krt ad át a kocsisnak s szó nélkül tovább indul. A kocsis eleinte hüledzik, de látván, hogy ennek fele sem tréfa utánna iramodik.

— Hé! Hallja az ur, nekem 1 forint a taksám.

— Hát az micsoda?

— Miosoda? hát annyit kell fizetni.

— Mit egy forintot, azért két napig kapáltam, vagyis — tetted hozzá, észrevéve, hogy elszólta magát, — azért két napig kapálnak.

nökévé *Vértessy* Józsefet, helyettes elnökévé pedig *Molnár* Bélát nevezte ki.

Elhatározta a közgyűlés hogy a Kalló és a Purgermalom közötti téren egy új dűlő utat hasítsanak ki.

A belvárosi laktanya kantinjának bérbeadásáról szóló tanácsi előterjesztést dr. *Szabady* József felszólalására mellőzték. *Szabady* helytelenítette azt az eljárást, hogy a szerződések megkötése alkalmával nem kéri ki a jogügyi bizottság véleményét. A jogügyi bizottságról elmondta még azt is dr. *Szabady*, hogy az csak létezik, de semmiféle funkciót nem végez. Az elmúlt év folyamán sohasem is lett összehívva. Ezt helyteleníti s követeli, hogy minden fontosabb jogi kérdések, a jogügyi bizottság meghallgatása után intézzenek el.

A közgyűlés a tanács javaslatának mellőzésével *Seabady* indítványa értelmében elhatározta, hogy a bérbeadás nyílt verseny alapján történjék.

Schmideg Ignác telekdarabolási és *Szenczi* János törlési engedély iránti kérelmét a közgyűlés teljesítette.

A katonai csapatkórház ügyét hosszas és beható vita tárgyává tették. A vitában részt vettek: *Keresztes* Ignác katonai elnök, dr. *Saára* Gyula, *Pénzes* Imre, *Winkler* Vilmos, ifj. *Rósa* Ferencz, *Dieballa* György, *Say* Ferencz, *Laufenaus* Ferencz és *Havranak* polgármester. A csapatkórház építését névszerinti szavazással egyhangulag elfogadták, a csapatkórház építési felügyelő bizottságát pedig 5 taggal kiegészíteni határozták.

Pozsony városának a koronázási emléksobor-leleplezésére meghívja a törvényhatóságot.

Füth Pál báró elnök azon óhajának ad kifejezést, hogy a törvényhatóság képviseltesse magát az ünnepélyen.

Dr. *Szabady* József felemlíti beszédében, hogy Székesfejérvár is koronázható város volt s így midőn egyik tártörvényhatóság a koronázás emlékére szobrot emel illő, hogy arról az ünnepélyről Székesfejérvár se hiányozzék. Ajánlja, hogy a város képviselőtestületében és költésére küldjék ki a polgármestert, *Kalocsay* Alán orsz. képviselőt és a főjegyzőt. — A lelkes szavakkal tett indítványt a közgyűlés egyhangulag magáévá tette.

Pauer István állatorvos jelentésének tudomásul vétele után, *Parkasdy* Dezső vizsgáló bizottsági tagságáról történt lemondását olvasta fel a főjegyző, megjegyezve, hogy *Kövesy*

István dról hasonértelmű lemondás érkezett. Daczára, hogy már déli 12 óra elmúlt, a közgyűlés a legnagyobb érdeklődéssel fogott a városi bizottságok tárgyalásához.

Az első felszólaló *Kovács* István volt, a ki mint a vizsgáló bizottság elnöke jelentést tett a vizsgálat eddigi eredményéről. Beszédét az alábbiakban adjuk.

Kovács István.

Nagyon sajnálja, hogy *Farkasdi* Dezső a vizsgáló bizottsági tagságról lemondott, valamint azt, hogy dr. *Kövesy* István hasonlóan lemondását terjesztette be, mert a vizsgáló bizottságnak oly szorgalmas tagjai voltak, hogy azokat alig nélkülözheti, de lemondásuk okai oly jelentősek, hogy azokat elutasítani nem lehet s így csak sajnálattal veszi tudomásul a két bizottsági tag lemondását.

Együttal ezen alkalmat felhasználja arra, hogy a vizsgáló bizottság működéséről rövid vonásokban jelentést tegyen.

Elmondja, hogy a bizottságot a polgármester összehívta s őt bízta meg az elnökséggel. A bizottság megkezdvén működését mindenekelőtt az 1897-ik évi iktató könyvet vette vizsgálat alá s azon tapasztalatra kellett jutnia, hogy az iktatókönyv sehol sincs lezárva. Ez már magában véve oly hanyagság, mely már súlyos beszámítás alá esik. A bizottság csoportokra oszolva, egyik csoport a kihágási ügyeket, a másik pedig az általános kapitánysági ügyek vizsgálatát vette. A vizsgálatot alaposan akarván keresztül vinni, a bizottság egyik csoportja az 1878-iki iktatót tekintette meg, mert *Scidel* ekkor kezdte meg főkapitányi működését és azt tapasztalta, hogy az, valamint az ugyanazon évi mutató is rendesen van vezetve. A következő évi iktató könyvben azonban már szabálytalanságok fordulnak elő a számok sorrendje meg van zavarva, helyenkint több 5—6 szám ki van hagyva, megtörtént az is, hogy az iktatóban van tétel, mely egészen üresen hagyott, melybe tehát semminemű bevezetés nem történt, úgy hogy nagy kétség merül fel az iránt, hogy tulajdonképpen mit akartak ide bevezetni; ez tehát egy titkot rejt magában. Megtörtént az a neveléséges dolog, hogy a semmire is iktató számot adtak. Az évből ugyanis pünkösdi első napján nem volt egyetlen beadvány sem, ami úgy jeleztetett, hogy 4500 szám alatt semmi (*Nagy derűség*.) További hiány, az iktatóban, hogy bár utolsó rovata 6100 számot tartalmaz, de

őszintén szólva azok egy harmadrésze nincs ki vezetve, tehát mint elintézetlen szerepel mai napig is.

Figyelmet fordított, úgy mond azon megkeresésekre, melyeknél pénzbeli elszámolásokról van szó, s 300 olyan számot jegyzett fel, melyek pénzküldeményekre s behajtásra vonatkoznak, s kénytelen volt azt tapasztaltni, hogy ezen 300 szám közül legfeljebb 50 darab van elintézve, míg a többi elintézetlen maradt. Ha pénz érkezett, hogyan kezelte, azt az iktató szám mellé jegyezték, s hogy kivette azután át a pénzt, ha egyáltalán jelezve volt, az utolsó rovathat van, hol plajbással, hol ténnyel jelezve. S miért történt ez így? (Haljuk!) Akkor semmiféle pénzes napló nem kezelte. Ezekre menő rabtartási, ápolási stb. költségekkel körülbelül 10% folyt be, a többi elkallódott. Annak behajtását nem sürgette senki, nem kereste senki. (Óriási nagy zaj. Felkiáltások! Igy bántak a közpénzekkel!)

Az 1879. iktatóban más egyéb szabálytalanságokat is észlelt, melyek közel vannak a hivatali sikkasztáshoz. (Nagy nyugtalanság, zajos közbeküldés mindenfelől.)

Akkoriban pénzes postakönyv nem volt, mindenféle pénzes küldemények posta utalvány mellett adtak postára, a levéneket pedig mellékelte. Azonban nagyon sok aktánál melyeket a kapitányság elintézt, nincs mellékelve a postai feladó levény, mely körülmény mindenestre azon gyanút táplálja, hogy a pénz elkallódott. Példa a sokból: 140. szám alatt Horváth Ráder Malvinnak 5 frt 40 krnyi ápolási költsége el lett küldve, de levény nincs. A 178. szám alatt Rotmayer Ottília nevű gráci születésű elszegényedett nő itt tartózkodott Széhférváron, a hatóság megajánlta s módot keresett, hogy miképpen lehetne ezt a nőt segíyezni. Miután illetőségét megállapította, tudakozódott a gráci városi tanácsnál, honnan azon értesítést nyerte, hogy azon szegény nőt havonként 5 frt 40 kr. segélyben részesítse. A gráci tanács meg is küldte a segélyt, itt vannak az iratok, melyek tanuskodnak, hogy 10 frt 80 kr. megérkezett, hogyan lett azonban elszámolva, s hol, annak semmi nyoma. Ezen összegnek rendeltetésre való fordítása meg nem állapítható. Van ezen ügynek későbbi száma, melynél újabb 5 frt 40 kr. elküldéséről van szó, erről csak azt tudjuk, hogy egy helybeli lapszerkesztőnek adatott át.

— Ne tanitsen engem az ur. Ha nem fizet, rendőrt hívok.

A szóváltásra kiszaladt szolgálk kedvtelve nézték a kedélyes jelenetet.

Nagy uram végre is kénytelen volt kifizetni az összeget s beléptek a szállodába.

— Hát hol van itt az ivó kéremalásan, kérdé az ezüst lívrés portástól.

— Csak kerüljön befelé, majd megmutatják, szől mosolyogva.

A család eltűnt a szálloda kapujában. Mialatt ezek történtek, egy magas, sötét arcu ur figyelemmel kísérte az ujon érkezőket s néhány perc múlva ő is belépett a szálloda éttermébe.

A mint elhaladt a Nagy Andrásék asztala mellett, hirtelen hozzájuk fordult, ejh kedves nagybátyámék, mikor jöttek meg?

Meglepetve tekintenek az idegenre, ki jobban szemügyre vevén őket, így szól:

— Oh, bocssánnak meg, de oly feltűnően hasonlítanak, hogy elvitettem; de, ha már itt vagyok, megengedik, hogy helyet foglaljak, nevem báró Kövy Alfons.

— Nagy örömmel fogadják a megtiszteltetést, — szölkék a szülők. Bor mellett csak hamar megdögdött a gazda nyelve s fél óra múltán a báró ur már ismerté szerencsés sorát. Ez este óta a báró ur elváhatatlan társa maradt. Vezette őket színházba, mulató helyekre szóval a legnagyobb előzékenységgel viseltetett irányukban; sőt mi több még arra is kiterjedt figyelmé, hogy jó tanácsokat adjon Nagy uramnak, mibe fektesse pénzét. Továbbá megkedvelte vele az uri passziókat: fogatot, inast hozván a házhoz — mert mint mondá az embernek így kell élni, ha három háza van Pozsonyban.

Egy izben feldúlt arezczal rohan be hozzá.

— Kedves barátom, atyámnak, ki bácskai nagybirtokos 50 ezer forint tartozása van s az öreg ur semmi szin alatt nem akarja eladni gabonáját, mert azon százazreket vesztené, ha tehát volna oly szives, hogy jót állna érte nagy köszönettel vennék.

— Hát hogy kell jót állni?

— Hogy? Hát irást ad arról, hogy maga biztosítja azt az urat, hogy az én apám olyan tisztességes ember, a ki megszokta fizetni tartozását.

— Ja, az már baj, mert tudja, hogy én nem tudok írni.

— Nem tesz semmit majd én vezetem a kezét.

S Nagy András uram csakugyan ráírta nevét egy 50 ezer forintra szóló váltóra.

Néhány nap telt el, báró ur nem mutatkozott. Nagy András uram nyugtalanodni kezdett. Kérdezősködött, de senki sem tudta felvilágosítani, hogy hova utazott.

Hat hónap múltán megtudta, hogy mi az a jótállás. Elhozták a váltót s megkérdezték, hogy ő írta-e alá. Helyen hagyta. Nos hát akkor fizessen 50 ezer forintot, mert a mai napon lejárt.

— Mi-i-it hüledzett csak nem ment el a hajam.

Hosszas értekezés után kiderült a család, melynek a tudatlan ember áldozatul esett. Megtartották az árverezést s bizony csak 80 ezer forint maradt összesen, a nagyuri élet meg a váltó elnyelték a többit.

Szomoruan ültek szobájukban, végre is András uram törte meg a csendet.

— Te anyjuk, mondanék valamit. Hagy-

juk, mi itt ezt a várost. Ne legyünk mi urak. Bizony legjobb, ha mindenki az marad, minek Isten teremtette.

Az asszony készséggel beleegyezett. Erzsikének arca boldogságtól ragyogott. Alig hogy vissza értek falujukba, azonnal felkereste Nagy András a bíró urat s bünbánólag elmondta neki a történeteket.

A bíró kibékülve kezett fogott vele s harmadnapon megtartották Erzsike esküvőjét és ha megkérdéznék Erzsike mi boldogítja igazán az embert, bizonyára ő is azt válaszolná a mit a költő:

Minden a mi itten a szívet gerjesztí
Megnyerve eláru s végmulásnak ered,
Uj gondolat becsett malasztját elveszti,
Csak az boldog, a ki szerettetik s szeret.

A lélek orvossága a bölcsészet.

A szerencse vak és többnyire vakká teszi azokat is, a kiket megölel.

Nem valódi férfiú az, ki kerüli a munkát.

A nagy, ha elesik, nagyot esik.

Sokat megment a szerencse a büntetéstől, de a félelemtől senkit.

A szerencse vak és többnyire vakká teszi azokat is, a kiket megölel.

Nem valódi férfiú az, ki kerüli a munkát.

A Papkeszi előjáróság Baksa András javára 1879-ben 10 forintot küldött. Hová lett fordítva?

Annak nyoma nincs.

1879. év folyamán sok esetben különösen a szegedi árvíz károsultak javára, tehát jótékony cselekedetek rendeztetek, melyekre jelentékeny összegek küldettek be a kapitánysághoz, melyeknek hovafordításáról nyomatok nem találunk. A neu-gradiskai hatóság 44 frtot küldött be valami Aschenbrier hagyatékából stb. stb.

A vizsgálat másik része a kihágásokra vonatkozik. Kihágási ügyekben számos esetben panasz emeltetett, melynek folytán a kapitányságnak intézkednie kellett volna, e helyett azonban a panasz irattárba helyeztetett, annak kitüntetés nélkül, hogy miért helyeztetett irattárba. Más esetben megtörtént a feljelentés. Melynek alapján a vizsgálat teljesített s a terhelő adatok alapján marasztaló határozatot kellett volna hozni, ez azonban nem hozatott, s nincs is indokolva, hogy miért nem hozatott határozat.

Előfordult, hogy a kapitányság az elzárásra vonatkozó határozatot nem hajtotta végre.

Megtörtént az a furcsa eset is, hogy egy ember elítélte 1 napi elzárásra. Az ember a kulcosnak átadtván, a büntetés foganatosítása végett, néhány napra jelenti a kulcos, hogy az illető 2 napi büntetését kiállotta. Tehát a kulcos felemelte önhatalmilag 2 napra az elzárás büntetését. A pénzbüntetésre vonatkozólag azt is jelzik az akták, hogy a főkapitány szolgálja gyakran írásbelileg utasította a biztost, rávezetvén az aktára azt, hogy a pénzbüntetését behajtsa.

Százakra es százakra megy a pénzbüntetés, mely behajthatatlannak van jelezve.

Kezében levő adatok szerint 1883—1888-ig a zárszámadásban egy krajczár pénzbüntetés elszámolva nincs. 1881—84-ig sok pénzbüntetés folyt be s ez nincs kitüntetve. 1889-ben 190 frt, 1890-ben 7 frt folyt be, 1894-ben 8 frt 50 kr. — Mindezek azon gyanút keltek, hogy a kapitányság vagy nem hajtotta be, vagy pedig nem számolta el a pénzbüntetéseket, a mi a legnagyobb rendellenesség. Van akta, hol nincs se a félnek se a kapitánynak aláírása, hanem csak egy díjnyó.

Bámulja, hogy a város polgárságát ilyen jogellenes cselekményekkel üldözheték s a polgárság túrelme olyan sokáig tartott. (Ugy van! Tóth Artur: ki kellett volna sópörni! Helyeslés.) Ezeket a büntető igazságszolgáltatás lángostorával ki kellene pusztítani a városból. (Óriási zaj. Viharos éljenzés. A bizottsági tagok perczekig izgatottan kiabálnak: szégyen, gyalázat!)

Mi mindent megtettünk, hogy a városi alkalmazottak függetlenek legyenek anyagi gondoktól. (Egy hang: Ez a köszönet!) nyugdíj-szabályzatunk kedvezőbb, mint bárhol Magyarországon, a legkevesebb tehát a mit kívánhatunk, hogy a város érdekeit szívükön viseljék, de rendkívül csalódtunk.

Kihágási ügyekben vannak azonkívül felebezett ügyek, melyekben a tanács intézkedett és pedig vagy helyben hagyta vagy pedig megmásította a kapitányi határozatot. De a tanácsnak is vannak intézkedéseiben olyan tételek, melyek a törvénnyel ellenkeznek. Mert a mikor a tanács felülbírálta a kapitányság ítéletét azt azon záradékkal küldötte vissza, hogy hirdesse ki és hajtja végre. Bennünk tehát az a jogos gyanu merül fel, hogy a tanács működésében is vannak rendellenességek, azért a közönség nagyon óhajtana, hogy a vizsgálat kiterjesztessék az egész adminisztrációra.

Havranek polgármester.

Beszédének eljén felemlíti, hogy ő méltányolni tudja a közönség felháborodását mely a napfényre került visszaélések nyomán keletkezett, de... mig egyrészt megjegyzi, hogy a Kovács István által elmondottak nincsenek beigazolvva, addig másrészt azt tartja, hogy a lapok is feltűve tárgyaltak az ügyet. Ő pedig nem tör páczazt senki fölött, míg az illetőt

meg nem hallgatta. A fegyelmi eljárás immár be van fejezve, sőt a városi ügyész is beadta erre vonatkozólag véleményét. Azt, hogy a vizsgáló bizottság működése közben rendellenességeket, sőt visszaéléseket is talált, nemcsak elismeri, de tudja is. De megjegyzi, hogy a visszaélesek nem a hivatalban, hanem hivatalon kívül keresendők. (Felkiáltások: Nem áll, ez nem úgy van! Ott is vannak visszaélések!) Ő csatlakozik Kovács István indítványához, melynek értelmében mindent meg kell vizsgálni. Hozzájárul ahhoz is, hogy a vizsgáló bizottság kiegészítettessék.

Kövesy István.

Ő is tagja volt a vizsgáló bizottságnak s éppen azért Kovács István vizsgáló bizottsági elnök észrevételeit kiemeltével azzal, hogy az általa felsoroltak még nincsenek bebizonyítva s így azok nem tekinthetők egyebeknek észrevételeknek (???)

Havranek polgármester élénken felkiált: Köszönöm, köszönöm. Nagyon köszönöm!

Saára Gyula.

Mint a vizsgáló bizottságnak egyik tagja kötelességének tartja kijelenteni, hogy ha a Kovács István által felhozottak között vannak is dolgok, a melyek csak észrevételek: de az iratokból kivethető hanyagság, az aktákból feltárt szabálytalanságok, a rendellenesen vezetett könyvek s a nyilvántartás elmulasztása, ez már hivatalos hanyagság, ez nem észrevétel, hanem szemmel látható bizonyíték. Az egész közigazgatás ellen elrendelendő vizsgálatra vonatkozólag azt az indítványt teszi, hogy a vizsgáló bizottsághoz egy számvevő is rendeltessék ki, miután ennek hiánya eddig is hátráltatta a vizsgálat gyorsaságát, és ők maguk is érezték ebben való járatlanságukat.

Fiath Pál báró.

Eddig nem akartam hozzászólni a tárgyhöz, most már azonban szükségesnek tartom, hogy a saját álláspontomat is kifejtssem.

Sulyos, kellemetlen viszonyok közzé jöttem, midőn e törvényhatóság élére állított ő Felsőge. Én tudtam ezen helyzetet s azért fogadtam el, hogy e helyzetet segítsék.

Meggyőződtem Kovács István bizottsági tag ur előterjesztéséből, hogy történtek dolgok, melyek teljesen inkorrektek. Kötelességem figyelmeztetni a törvényhatóságot, hogy miután voltak számadások, melyek anyai időn át nem voltak felülvizsgálva, a felelősség reánk hárul, szükséges módot találnunk, hogy teljes megnyugtatót szolgáltatassunk a közönség részére. Nekem mindegy ki az a ki vádolva van. milyen állást foglal el. az egyéniség előttem közönyös. A ki bűnös lakoljon! Az ártatlanoknak elégtételt fogok szolgáltatni.

A mint kötelessége a bizottságnak az ügyeket tisztázni, azonképen kötelessége annak lehetőségéről is gondoskodni. Ugy látom, hogy egy számvevőre lesz szükség, azért indítványozom, méltóztassék nyilatkozni az iránt, hogy a belügyminiszteriumtól egy ahhoz értő számvevő kiküldése iránt kérelmet intézzünk, nehogy az itteni számvevőség rendes munkájában egy számvevő elvonása által megakasztassék.

Tóth Arthur.

Örömmel hozzájárul a főispán indítványához, melynek értelmében a törvényhatóság egy miniszteri számtiszt kiküldését kérelmezze, mert a vizsgáló bizottságnak az itteni számvevőség nem segídezhetik. Kívánja, hogy az összes ügykör nemcsak számadásokban, de érdemileg is megvizsgáltsassék.

Nagy Ignác.

Szivesen hozzájárul, hogy a bizottság kiegészítettessék, mert elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy a visszaélések kiderítenessék. De a vizsgáló-bizottság elnöke 4 évre teszi azon időt, a mely alatt minden megvizsgálható lenne, ez a hosszú idő pedig a leglelkesebb bizottsági

tagokat is kimerítené s így előre láthatólag a most beválasztott bizottsági tagok is lemondának. Indítványozza, hogy a közgyűlés 100 tagja osztassék fel 3—4 tagu csoportokra, a egyszerre induljon meg minden vonalon a vizsgálat. Munkálkodjék közre a bizottság minden tagja, hogy a visszaélések minél előbb felderítenessék.

A közgyűlés azután egyhangulag elhatározta, hogy a vizsgáló bizottságot kiegészíti, a vizsgálatot a közigazgatás minden ágára kiterjeszti és felkéri a főispánt, hogy a belügyminiszteriumtól egy számvevő kiküldését kérelmezze.

Polgármesteri fufang.

A tárgysorozat ezután a következő sorrendet tüntette fel:

14. 6694. Városi tanács előterjesztés Seidel Lajosnak hivatalos állásától történt felfüggesztése tárgyában.
15. Polgármesteri jelentés Seidel Lajos és Hegyi János elleni fegyelmi ügyben.
16. Polgármesteri jelentés Winkler Vilmos főmérnök által önmaga ellen kért fegyelmi vizsgálat tárgyában.
17. Polgármesteri jelentés Paulovits Ferenc katonai nyilvántartó által önmaga ellen kért fegyelmi vizsgálat tárgyában.
18. Polgármesteri jelentés Langmár Gáspár alkamatis által önmaga ellen kért fegyelmi vizsgálat tárgyában.
19. Polgármesteri jelentés Szulágyi Ferenc rendőrbiztos által önmaga ellen kért fegyelmi vizsgálat tárgyában.

A főjegyző azonban mérsékelt hanghordozással, gyorsan hadarva a tárgysorozatnak hátralevő mind a hat pontját egyszerre olvasta fel. A felolvasás után pedig nyomban felült Havranek polgármester és előterjesztette Paulovits és Langmár fegyelmi kérvényeit.

És a törvényhatóság képviselői ott ültek sorban közel százan s nem akadt egy sem, a ki tiltakozott volna e törvénytelenség ellen. nem akadt abban a nagy gyülekezetben egyetlen ember sem, a ki észrevette volna, hogy minő fufangosan siklik át a polgármester a tárgysorozat legkényesebb pontjain, nem akadt senki, a ki a törvénynek érvényt mert. vagy akart volna szerezni.

A törvény világosan elrendeli, hogy a tárgysorozat minden tétele külön tárgyaltsassék. Ettől eltérni csak is a közgyűlés előzetes engedelmével lehet és szabad.

Szűgyeltük magunkat, hogy a bizottsági tagokat ilyen könnyen kilehet játszani és végtelenül sajnáljuk, hogy ezt a csunya törvénytelen játékot báró Fiath Pál első elnökle alatt hajtották végre. Nem hiszünk, hogy a főispán beleegyezésével történt volna ez a törvényszegés, a melyet ő bizonynyal meg fog tudni torolni s nem fogja büntetlenül hagyni, hogy az ő elnökletét ilyen vakmerő üzelmekre felhasználják.

Havranek polgármesternek gratulálunk e sikeréhez. Valóban méltó ahhoz a 18 éves szemfényvesztéshez ez a manőver, a mely szemfényvesztést eddig is olyan sikerrel folytatta. Tóth István főjegyző azonban csodálkozunk, hogy ismételen engedte magát a polgármester által ilyen csunya törvénytelenségre felhasználtatni. Ezt bizonyos, hogy nem csak mi, de az egész város polgársága a rovására írja fel.

Igy aztán megtörtént az a hihetetlen dolog, hogy egy sem a tanács előterjesztését Seidel felfüggesztésére vonatkozólag fel sem olvasták de sőt Seidel felfüggesztésével nem is fogkoztak. Megtörtént az a hallatlan eset is, sem Hegyi, sem Seidel fegyelmi ügyével is foglalkozott a közgyűlés és még nevére említették. — Szegény város! szegény, s csetlen Székelyfejrűr!

Egyedül dr. Saára Gyula kiáltott polgármester beszédébe:

— Hát Hegyivel mi van?

— Felfüggesztették! — kiáltotta valaki a polgármester környezetéből s ezzel folytatták a polgármester által fölfogott többi ügyeket és a fegyelmi eljárást nem rendeltek azon ismeretes okból, hogy adat nincs rá.

A gyűlés utolsó pontozatainak letárgyalása, nagyban leszállította a városi képviselőknek előbbi dícséretes magatartásának értékét.

Van-e a szatmári irgalmas nővéreknek tartományi főnöknőjük?

Ma az alábbi levél kíséretében panaszos sorokat vettünk:

Tekintetes Szerkesztő ur?

A mellékelt sorokat óhajtottam volna valamelyik fővárosi lapban közzé tenni, miután azok hoztak az alább érintett dolgokban tudósítást. Mintán azonban beküldött cikkek közöletlenül hever most is az egyik szerkesztőségben, Tekintetes Szerkesztő urhoz fordulok azzal a kéréssel, hogy alábbi soraimnak becses lapjában helyt adni kegyeskedjék.

Biztosan számítok rá, hogy ezuttal jó helyre küldöttem felszólalásomat, mivel a „Fejermegyei Napló“ a legutóbbi időben is páratlan igazság szeretetének oly fényes bizonyítást szolgáltatott, midőn az ottani városi házi viszályok leleplezésével nem csak az önk városában, de az egész országban a becsületes emberek osztatlan tisztelését vívta ki.

Nagyrabecsülésem kifejezése mellett vagyok Tekintetes Szerkesztő urnak.

Midőn a fővárosi lapok a minap újságot, hogy a szatmári irgalmas nővérek árvaságra jutott congregatiójának Wölflé Áfra személyében az isteni gondviselés hivatott anyát adott: ebben a tájékoztatások semmi különöst sem találtak. A beavatottak azonban és a kiket a dolog nagyon közelről érdekel, e meglepő hírt nem vehették másképp, mint a a hírlapok sajnálatos tévedésének.

A múlt hó 21-ére beadott szavazatok eredményéről ugyanis az a jelentés érkezett az előljárástól, hogy az abszolút többséget még senki sem nyerte meg, a további intézkedésig tehát várakozzanak.

A kiket illetett, valóban türelmesen várakoztak, várakoztak a további intézkedésre, természetesen egy második szavazás elrendelésének alakjában.

E helyett azonban beköszönt a congregatio házaiba a hivatalos értesítés arról, miről a lapok már jóval előbb tudtak és beszéltek, hogy Meszlényi püspök Wölflé Áfrát (gyulafehérvári főnöknő) tartományi főnöknővé kinevezte.

A kinevezés törvényszerűségét a hivatalos értesítés indokolással akarja bizonyítani: „Hogy a szabályok által előírt abszolút többség azok közül, kikre szavazatok estek, egyik sem nyerte meg és kitalás sem mutatkozik arra, hogy a szavazatok eredményes választás elértet legyen: Meszlényi Gyula püspök öméltósága az egyház és szent szabályok által neki biztosított jogánál fogva tisztelendő Wölflé Áfrát a tartomány főnöknőjévé kinevezte.

A különlegesség patentjével kell világra jönnie annak az exegetának, ki a congregatióknak XVI. Gergely pápa által megerősített szabályaiból ez eljárás jogosságát képes kiolvasni.

A választásra nézve a sz. szabályokban a bszervezetéről szóló fejezetnek 8. §-a így intézkedik: „A tartományi főnöknőjét a három éven túli fogadalmas nővérek valamennyien általános szavazattöbbséggel választják a superior hozzájárulásával, kit aztán a püspök megerősít.”

Ezen §. nyilvánvaló és elvitáztatlan szándéka nem más, mint hogy a testvérek bizalma állítsa a tartományi főnöknőt a congregatio élére. Ennek érvényesülése pedig egyszerűsmindekkorra kizártnak, vagyis választott főnöknőt a társulat soha sem nyerhetne, ha a szavazóknak egyszerűen több szavazást meg nem engednénk.

Valóságos Isten csodája lenne, ha congre-

gationak szavazatra menő tagjai, kik az ország legtovábbiban részben elszórvva élnek, a választandó egyénre vonatkozó minden előzetes irányítás vagy megállapodás nélkül írásban beküldött szavazataikkal egy tömörüléneke személy körül, hogy az már z első szavazásnál az összes szavazatok nagyobb részét megkapná. Az alapítóról pedig feltételezni, hogy ez Isten csodáját paragraffussal akarta volna előírni kegyelethiányra vallana.

E szakasz helyesen fölfogott értelme tehát magában foglalja a második, harmadik stb. szavazatnak elrendelését mindannyiszor, valahányszor a megelőző szavazat eredményre nem vezetett.

A ki a társulat történetét kutatni akarja, meggyőződést szerezhet abból arra, hogy e szakasz már máskor is ily értelemben nyert alkalmazást. Az előljárásg most meg sem kísérelte, hogy a múlt által is igazolt ösvényre lépjen. Szabályszerű megoldás helyett úgy segített, hogy kinevezés által ketté vágta a gordiusi csomót. Pedig Isten csak kötő és oldozó hatalmat adott fölülről.

A jelenben alkalmazott betöltési módot a legvégső esetben lehetne talán gyakorolni, talán a fennebb idézett fejezet 12. §-ának az előljárásg számára történt nagyon kegyes (tág) magyarázata mellett. Szövege így hangzik: „Mindazon esetekben, melyek e szabályokban említve nincsenek, vagy amidőn valamely szabály értelmére nézve kétség merül fel, — az ügy a püspök elé terjesztendő és határozata bevándó.”

És végsőségek esetében is akkor közelíti meg a kinevezés még leginkább a (8.) szent szabály szándékát, ha az legalább az aránylagosan legtöbb szavazatot nyert egyénre esik.

Wölflé Áfra a jelenleg megejtett szavazásnál 20 szavazattal a negyedik helyen áll. Vele szemben az első 80, a második 60 szavazatot nyert. Érthetetlen tehát, mért esett a kinevezés épen a negyedikre?

Igy állván a dolog, nincs mit csodálni azon, hogy a választásra jogosítottak a történet fölött nem tudnak hidegvérűen napirendre térni. A szerzetes és társulati tag a szent szabályt a testet éltető léleknek tekinti. Nem lehet szívének feltettebb, forróbb óhaja, minthogy a szent szabályokat fent és alant egyféléképen tiszteljük.

„A ki egyet felbont a legkisebbek közül, legkisebbnek nevezetik a mennyek országában.” „Nem jöttem fölbontani a törvényt, hanem beteljesíteni.” Így nyilatkozik az a Törvényhozó, ki minden törvényt felett áll. Hát akkor az ő földi helytartójának szentesítésével ellátott szabályok kijátszásával járhat-e az Egnek áldása?

Tisztelendő Wölflé Áfra, ki bár érényeiért nővéreinek tiszteltére mindenkor számíthat, nem fogadhatja el a tartományi főnöknőjének tisztségét; mert ő ép úgy tudja, mint nővértársai, hogy ő még eddig nem a Gondviselés által adott anyja a congregatióknak. Ha ő ezt megteszi, a dolog igen simán fog lebonyolódni; ha nem, akkor a jogaikban sérelmet szenvedettek a föllebbezés rögzőbb útján fognak jogorvoslatot és igazságot keresni.

Registrator.

HIREK.

— Személyi hir. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök ma a budapesti Mátyás-templomban *Majláth* erdélyi s. püspök felszentelésén működik közre, aztán d. u. 2 órakor *Nagyváradra* utazik, hol *Schlauch* hibornok, nagyváradi püspök jubileumi ünnepélyen vesz részt. Kíséretében *Streit* Ferencz püspöki szertartó van.

— **Husvétii szentgyakorlatok.** A múlt hét folyamán az egyházmegye majd minden kerületében P. *Flórány* és P. *Tomsányi* Jézus-társasági atyák vezetése mellett szt. elméldéseket tartottak és husvétii sz. gyónást és áldozást végeztek az illető kerületi papok és kath. tanítók.

— **Május elseje.** A poéták és szerelmesek hónapja elérkezett. Általános öröm s meglepés száll a földre. A tavasz egész kellemével feltárgja minden boldogságot, varázsszával áthatja megigézi a nagytermészetet. Virág nyílik lomb fakad; élet, eleveenség minden felé. Zene szóval ébred a közönség, madáránával, virág illattal találkozik kinn s szabadban hol kora reggel vidáman, sietve üdvözlő május elsejét. E napon kezdődnek meg a majálisok. Ki a zöldbe, ki a természet templomába! ez a jelszó a tavasznak ezen bájos honapjában. A fővárosban is mindjárt az első nap óriási népáradat tödül ki a városligetbe, hol megnyílnak a bódék, megindulnak a körhinták, színházakban czirkuszban előadást tartanak s mindenütt szól a zene, sőt folyik a tárcz is. Fájdalom, hogy éppen egy vétkes, megvetett szövetkezet, a szocializmus üli ekkor ünnepét. A munkások általános szünetet tartanak s ezt arra használják föl, hogy tüntetéseket rendeznek s dorbézolnak egész nap. Bécsbe szintén nagy dolog május elseje, a Práterbe tödül mindenki. Mig Rudolf trónörökös halálával oly nagy gyász nem érte uralkodó-családnkat, rendesen az udvar is részt vett a májusi mulatságban, udvari kocsikat szélteben lehet látni a hullámzó sokaság között. Ósrégi szokás még falun s kisebb városokban a májusfa felállítás. Ez földbe erősített magas pózna, melynek tetején főlántlikázott, koszorózott, zöld faág van, melynek ágairól a fiatalságnak kellemes csemegék s jálészkerek lebegnek. A ki feltud érték mászni az, ha akarja, beszedheti mind. Ez azonban nem könnyű dolog, mert vastag is, magas is a pózna, no meg be is szappanozzák egy kicsit.

— **Szerenád.** A helybeli honvédeknek kellemes meglepetésben részesítette városunk zenét kedvelő közönségét tegnap este 8 órakor indult ki a banda a laktanyából s zeneszó mellett a Ligetsoron, Nádor utcán s Kossuth utcán keresztül a megyeház elé vonult s itt néhány izléseesen kiválasztott darabot adott elő kitünő betanulással a főispán tiszteltetére. A hallgató közönség a nagy Megyeház teret zsufoltság betöltötte. Innen a zenekar Széchenyi utazába indult, majd pedig Vörösmarty tér megkerülésével Simor uton, Palotai, Sas stb. utcákon át vizsátért a laktanyába.

— **Változás szerkesztőségünkben.** *Gassner* József lapunknak huzamosb idő óta volt munkatársa a mai napon kilépett lapunk szerkesztőségéből. Munkakörét *Mészáros* Károly ur a budapesti tudomány egyetem bölcsészeti karának végzett hallgatója, s a budapesti minta rajziskolának igen tehetséges növendéke veszi át, a ki ugy kiváló egyéni jó tulajdonságainál, mint arra hivatott tehetségénél fogva igen hasznos szolgálatot fog tenni lapunknak. E téren különben sem kezdő, miután a „*Fővárosi Lapok*”-nak volt megelőzőleg munkatársa. Ajánljuk őt a nagyközség jóindulatába s kérjük, hogy fáradságos munkakörében, mely különösen a jelen viszonyok között terheli őt nagyon. legyen kegyes őt jóindulatulag támogatni. Nem neki, nem is a lapnak, a közérdeknek tesz mindenki szolgálatot, a ki neki szives felvilágosítással szolgál. Mint megbízható komoly ember, teljes biztositékok nyujt arra nézve, hogy minden alkalommal megörzi a hírlapírónál élkülözhetlen diszkrecziót.

— **A tüzoltó tanfolyam beázása** szombaton, május 1-én történt meg a városmajori gyakorló helyen. Ez alkalommal nemcsak *Huszár* alispán — ki már előzőleg is megtekintette a tanfolyamot — hanem báró *Fidh* Pál főispán is megjelent. A zárlatnak fentartott szakvizsga befejezte után *Vida* Pál tanfolyam parancsnok jelentést tett *Verebi* *Vigh* István szövetségi al-elnöknek, mire ez a taneröknek kifejez ett köszönet nyilvánítás mellett a tanfolyamhallgatókhoz intézett rövid buzdító szavak után a tanfolyamot hivatalosan berekesztette. Ezután *Huszár*

alispán mondott néhány szóval köszönetet a községek előjárásáinak és ezek küldötteinek azért, hogy a tanfolyamra vonatkozó behívó rendelkezést kielégítő buzgósággal teljesítették s kérte őket, hogy a községek tüzendeszetet továbbra is buzgón ápolják a községek. *Vida Pál* tanfolyam vezető bár az oktatásban csupán a falusi igényekre terjeszkedett ki, de még is, hogy a hallgatóknak egy jeles képzettségű tüzoltóság gyors akcióba lépésére nézve tájékoztatást nyújtson *Rauscher Béla* vasuti műhely főnök szives készségéből egy rögtönzött támadást mutatott be a hallgatóknak a déli vasuti tüzoltó telepen. Itt *Gödl Károly* mérnök, vasuti tüzoltó parancsnok a gőzszippal vészjelet fúvatott, mire a tüzoltásra kiképzett munkások előrohanna *Gödl* által feltételezett tüzoltási feladatot oldották meg pompásan. A tanfolyam hallgatóinak egy küldöttsége köszönte meg *Rauscher Béla* főnöknek, hogy *Gödl Károly* mérnököt oktatónak átengedte és *Gödl*nek, hogy e tisztelet teljesítette.

— **Kinevezés.** *Dr. Major Ferencz* orsz. képviselő távozásakor megüresedett városi tiszti főorvosi állást tegnap töltötte be a főispán, midőn is helyébe a kiváló tehetségű s tizenhat éves orvosi működése alatt nagy érdemeket nyert, fáradhatatlan buzgó volt ker. orvost és városunk tb. főorvosát *dr. Bierbauer Viktort* nevezte ki városi tiszti főorvossá. Hogy a főispán milyen szerencsés választást tett, mindenki örömmel látja, a ki az új városi tiszti főorvost ismeri. *Dr. Bierbauer Viktor 1855-ben Sz.-Fejérvárot született*, itt végezte a főgimnázium alsó négy osztályát is, majd innen *Kalocsára* orvosi tanulmányainak végzése végett pedig *Bécsbe* ment, hol is *1881-ben* febr. 4-én nyert oklevelet. Ugyanott a cs. és kir. *Rudolf kórházban*, mint segédorvos lett *Hofmoll* magántanár mellé beosztva. *1883-ban* visszatért szülőhelyére, városunkba, s még ugyanazon évben városi alorvossá választatván meg, *Révy* főorvos alatt működött. Pár évre rá, a himlőjárvány elfojtása körül szerzett érdemeiért városi tb. főorvossá nevezte ki gróf *Csárdy Béla*. A főispáni jelen kinevezés újabb elismerése *Bierbauer* tagadhatatlan érdemeinek.

— **Helyi élezipar.** Mint halljuk, a jövő hét folyamán „*Hári János*” czimen egy a helyi viszonyokkal foglalkozó élezipar fog megindulni, természetesen illusztrációkkal ékesen. A küzelebbi részletekről ezuttal nem szolgálhatunk.

— **A háború.** A majd két hét óta egymást pusztító görög és török hadsereg kimerült az ádáz küzdelemben s most pihen. Csatákról nem szólnak a hírek, mert a *Larisszánál* tönkrel silányított görög sereg romjai a *Thesszaliában* előnyomuló török had elől harcz nélkül húzódnak vissza. Tegnap kisebb kaliberű csatározás folyt *Valesztinosz* körül *Volo* közelében, amely után a törökök követet küldtek *Voloba*, a ki biztosította a város lakosságát, hogy senkinek sem lesz bántódása, mindazonáltal a lakosság elhagyta a várost és hajóra szállt. *Epiruszban* még komolyabb a küzdelem. *Pentepigádia* mellett a görögök megtámadták a törököket, akik elhagyták hadállásaikat. A harcz egész nap folyt. *Janinában* válságos a törökök helyzete. *Osmán* basa kedden állítólag 30.000 emberrel *Janinába* megy. A görög hajóhad megint nagy dolgot tervez. Akcióra vagy tüntetésre készül a *Dardanellák* előtt. Azonban mindezeknél a jelentéktelen harcai tudósításoknál sokkalta fontosabb a görög kormány és trón válsága és a hatalmak magatartására vonatkozó hírek. Athéni jelentések megerősítik, hogy az athéni lakosság felháborodása kiváltképen *Konstantin* trónörökös ellen irányul, mert kizárólag őt hibáztatja a matii vereség miatt. A királynak azt az elhatározását, hogy a trónörökös a fővezérségtől megfosztás, úgy magyarázzák, hogy a király a dinasztia megakartja menteni; ez volt az egyetlen mód arra, hogy az elkerülhetetlen forradalmat megakadályozza. A trónörökösnek a hadsereg vezetésétől való elmozdi-

tása egyértelmű azzal, hogy *Konstantin* herczeg lemond a görög trónról. Azt hiszik, hogy a király a forradalom elkerülése végett kénytelen lesz *György* herczeg javára trónjáról lemondani. *György* herczeg a királyi családnak egyetlen tagja, a kinek még némi népszerűsége van. — A hatalmak intervenciójáról még nagyon bizonytalan hírek érkeznek. A nagyhatalmak állítólag a következő alapon hajlandók a békét közvetíteni: A görögök kiüritik *Krétát*, a törökök kiüritik *Thesszaliát*, a porta proklamálja *Kréta* autonómiáját és a nagyhatalmak ezért garanciát vállalnak; *Kréta* nemzetközi állását európai kongresszuson fogják szabályozni; *Türökország* hadi-kárpótlást kap *Görögország*tól, melyért a hatalmak jótállást vállalnak.

— **Jegyzői szigorlat.** Tegnap és ma a jegyző-vizsgáló bizottság jegyzői szigorlatot tartott a megyeházán az alispán elnöke mellett. A *Kálos*-ról megjelent *Rádi Andor pátkai Schön Adolf* s *Feleki István* segédjegyzők jó sikerrel átlák ki a vizsgálatot.

— **Veszett eb.** *D. Adony* községben f. hó 23-án özv. *Sulyok Mátyné* kutyája megveszett s egy ovodás gyermeket balkarján veszélyesen megmárt. Mire az odasiető emberek a dühöngő ebet lebunkózták az már több kutyát megmárt. Az ebekre nézve 40 napi zár rendelkezett el. A kis gyermeket gyógykezelés végett *Pest*-re, a *Pasteur-intézetbe* szállították.

— **Üngyilkosság.** Özv. *Pápai Istváné*, szül. *Kun Erzsébet Tabajdon* f. hó 26-án este a tvukolpadláson felakasztotta magát. Hogy mi üzte a halálba azt a 81 éves agg nő, még nem lehet tudni bizonyosan. *Fia*, a 62 éves *Pápai István* anyja tettének okául azon körülményt hozza föl, hogy menyével nem tudván megférni, attól kilöngváltan, ő vele élt. Menye azonban beperelte férjét, midőn is a férj és feleség között egyezség jött létre, melyet az anyós annyira joggalannak s az összeget olyan magasnak találta, hogy elkieseredésében üngyilkosságra szánta el magát s ezen szándékát nem is titkolta a háziak előtt. A fent jelzett estén egyedül volt a házában s 7 órákor végre is hajtotta szerencsétlen szándékát.

— **Vesztegzár.** A miniszteriumtól ma érkezett rendelet folytán a város területén levő összes kutyák 40 napon át vagy megkötve tartandók, vagy pedig szájkosárral ellátva pórázon vezetendők.

— **Modóri vásár,** mely rendszerint április 26-án tartatik, miniszteri engedély folytán május 4-én fog megtartatni.

— **Modern philosophus.** Bölcselkedőket ne csak az egyetemek katedráin keressünk, — nézzünk figyelmesen magunk körül, közeletünk mindennapi alakjai között és találunk eleget. Ha az egyszerű utcazseprőtől kezdve csak az igénytelen diurnistáig haladunk is, bőséges specicsere akadunk. Nincs szándékomban unalmas elősorolással rabolni a drága időt, hanem csak egyet említek a sok közül s ez *Buzal József* javakorbéli kocsis-ember, aki *Ujbarókról*, ahol született, a fővárosba ment világot próbálni. Még a mult év augusztusában történt, hogy egy este 3 zsák repcezelével megrakott kocsiján a dunaparti rakodó-helytől a VIII. ker. olajipar részvénytársaság gyára felé hajtott. Utközben elgondolkodott, hogy e 3 zsák repce mely elenyésző csekély ahhoz az óriási mennyiségű repceéhez képest, a mely a gyár raktárában össze van halmozva. Bizony az a nagy garmada ezt a kicsit észre sem veszi. Akár csak az a 20 frt, a mit a repce ér, azt a néhány fillért ott a mándli zsebben. Milyen sok pénz ő neki 20 forint s milyen semmiség a gyárnak az a három zsák repce! — füzte tovább gondolatait. Egyszer csak észbe jutott, hogy mit mondott otthon a kasznár fia, mikor a régi népekről beszélgettek. Hogy is mondta az ifjú akkor: „Amit nem vesztettél el, az megvan. Te nem vesztetted el szarvaiddat, — tehát neked szarvaidd vannak!” Itt megállapodott *Buzal József* s most meg így gondolkodott: „Az bizonyos, hogy az olajgyárból nem vesztett el a 3 zsák repce, (mert a színét sem látta); a mi pedig el nem vesztett, az megvan; ha már megvan a repce, akkor nekem semmi keresetem a gyárban.” Meghuzta az egyik gyepőt s befordult egy

mellékutczába. *Rosz* csillagzata azonban vendéglő elé vezetete, hol gyanus viselkedése feléje irányította egy rendőr figyelmét. El sem adhatta a szákokat, már a rendőr igazolásra szólította fel, majd pedig a kapitánysághoz kísérte. Itt azután szofizmáit figyelmen kívül hagyva, 8 havi börtönbüntetésre ítélték s 3 évi hivatalvesztésre stb. Büntetésének ez a pontja megértetve vele, hogy bizony el lehet veszteni azt is, a mi nincs.

Keresünk augusztus elsejére egy a szerkesztőség céljaira alkalmas, legalább három szobás lakást. Az ajánlatokat kérjük a szerkesztőséghez küldeni.

Hizlalda a város közepén.

A következő panaszos főlzólalást vettük: Nemcsak egyes megkárosítottak igazságot kérő szava, de az elnyomottak egész sokasága, egy könyörtelenül szinylődő városrészes jogos panasza ostromolja meg azt a „humánus” testületet, melynek megfelelő jelzöt bajos hamarosan találni.

Körülbelül 7 éve, hogy *Man József Gözmalom-utca* 1. számú házában disznó-hizlaldát nyitott. Kezdetben csak 30—40 drb. hizója volt, a melyek azonban mégis elég büzt fejlesztettek, hogy a környék lakosságának békés türelme megszűnjék s először barátságos uton, később pedig a törvény paragrafusaival kényszerítsék *Man*, hogy hizlaldáját vigye ki a városból. Szavuknak azonban semmi eredménye sem lett. Elmentek a kapitánysághoz, előadták jogos követeléseiket, de persze itt is süket fülekre találtak, jöllehet nem egyes ember panaszaról, hanem a *Gözmalom-utca*, *Alsó* és *Felső* királyos stb. utcák, mint a hizlaldák környéke lakóinak jogos érselemei orvoslásról van szó. Végre ez előtt körülbelül másfél éve védőjük akadt *dr. Major Ferencz* személyében, a ki megígérte, hogy mindent megtesz a lakóság érdekében. A közgyűlésen indítványt is tett a közegészséget veszélyeztető hizlalda eltörlése ügyében. Mindenki tudta akkoriban, hogy a hatóság a hizlaldát betiltotta, és mégis a fent említett lakóság azon hallatlan jogtalanságra ébredt, hogy a hizlaldában 100 drb. hizó sivit rontja a levegőt. Mit csináljon már most az a nyomorult lakóság, midőn az ő érdekeit védő testület oly csufosan rászédte őket?

Itt két eset lehetséges. A hatóság vagy betiltotta a hizlaldát, vagy nem. Ha betiltotta, hogy merészelte *Man József* a törvényes tilalom ellenére hizlaldáját fentartani sőt gyarapítani? Miért nem lett megbüntetve s hizlaldáját miért nem zárta le a rendőrség, ha kellett volna karhatalommal? Ha pedig nem tiltotta be, akkor micsoda szemfényvesztést üzött a polmeister a közgyűléssel, a lakósággal, micsoda önkénykedést a reá ruházott hatalommal? Itt nincs kibuvó! Vagy talán a *Fárádók* idejében élünk s rabszolgák ezek a lakosok? De hiszen ilyen embertelenül azokkal sem bántak, ha kinozták is őket s terhelték nehéz munkával, legalább nem vették el tőlük az életű levegőt.

S azok a szerencsétlen lakosok mikor már látták, hogy a bajon nincs segítség, végső mentséghez folyamodtak: elköltözködni innen! — ez volt a törekvésük. *Áruba* bocsátották házaikat, de nem akadt ember, aki a jól ismert bajt nyakába vegye; nem vett ott hát szentki. Ott kellett tehát maradniok abban az elszűndhetetlen, romlott levegőben, megfosztva s menekülésnek még csak a reményétől is.

A bajokhoz járult a legutóbbi időben az is, hogy a *hizlaldában elszaporodott patkányok áttörtek a szomszédok lakásaiba, istállójába, rettentően pusztítván az élelétárakat s a vete-ményes kerteket. Arról is van tudomásunk, hogy mikor Marschal megakartta venni *Licht-neckert* Palotai-utca 10. sz. alatti házát, hogy ott 30-40 drb disznó számára hizlaldát építsen, a polgármester nem adott erre engedélyt. Ami tehát tilos az egyik utcában, az szabad a másikban, egyik embernek egészsége drágább, mint a másiké!*

Nincs szándékunk itt siralmakat zengeni, midőn jogos követelés teljesítéséről van szó. *Megkívánjuk, hogy a közönség érdekében igazság szolgáltassék! Vigye ki Man hizlaldáját a városból, ha tetszik a „Kecskemét“-nek nevezett telepre, ahol a lakása van, de semmi esetre se hagyja itt, hogy itt mételyezze a levegőt továbbra is, romlást, betegséget, utálatot terjesztve maga körül.*

Irodalom és Művészet.

Leleplezések a magyar szabadságharcz és a magyar emigráció életéből. Közl. Szedlák Mátyás 1848/49-iki nyugalmazott honvédtüzérbadnagy. A könyv érdekessége főleg az, hogy az írója több olyan esetet mond ol benne, a melyről eddig még senki sem beszélt. Különösen érdekes eseteket sorol fel Kossuth Lajos jellemzésére, a melyek sok eddigi fel-fogást megdöntenek. A 134 lapra terjedő érdekes könyv ára egy korona, melynek előleges beküldése ellen bárkinek portamentesen küldi meg azt a kiadó Szent-Gellért nyomda, Budapest, Práter-utca 44.

Törvéyszék.

— Egy plébános sajtópöre. A *Székesfehérvár és Vidéke* azt írta *Vadkerítő József* szabad-hatványi plébánosról, hogy a választások alatt papi és emberi formájából kivetkőzve, fanatizálta a népet, pálinkagözzel telt lebujsokba vitte a keresztet és beszűrta a papi ornátust. A plébános e cikkért sajtópürt indított, melyet május 13-án fog tárgyalni a budapesti esküdtészek. A vádolt *Klincsok Béla* hírlapíró lesz. Védője *Góthi Soma* dr. tegnap bejelentette a sajtóbíró-ágnak, hogy bizonyítani akarja a vádat s megnevezte tanúi is. A plébános *Steiner Fülöp* püspököt és *Kalocsay Ádám* országgyűlési képviselőt nevezte meg mint eskütségeit.

VEGYESEK.

□ *Négylábú kegyenczek.* Majdnem minden uralkodónak megvannak a maga kedvenc állatai, de feltűnő, hogy e négylábú kegyenczek legnagyobb része a kutyák tiszteltreméltó fajához tartozik. Így II. Miklós czárnak két pompás dán dogg a kedvenc állata. A czár annyira szereti ez állatokat, hogy — bár különben komoly a kedve — gyakran órák-hosszat eljártzik velők és sétára is magával viszi őket. A dán kutyák bírják minden állat közül a legnagyobb mértékben György görög király szeretetét is. Ő is két hatalmas dán kutyával szokott sétálni, melyek valóban remek állatok. Minden fejedelmi kutya között azonban a legkiválóbb az Alexis orosz nagyherceg kutyája. Ez nem tartozik az arisztokrata kutyafajok közé és egy biarrízi halász ajándékozta a nagyhercegnek, a ki szemtanuja volt annak, mint mentette meg a kutya a háborgó tengerből egy felborult halászcsonak embereit. A kutya ugyanis ki van tanítva, hogy a vízben fuldoklóknak segítségükre ugorjon, és mielőtt a nagyherceg birtokába került, már hat embernek mentette meg az életét.

□ *A sósav mint tisztítószér.* A sósavat az utóbbi időben igen ajánlják, mint tisztítószert. Boros és sörös üvegeket könnyen ragyogó tisztára

lehet vele mosni, vízzel higitva pedig igen alkalmas zománcos főző edények, valamint üveglapok tisztítására is, ugyszintén a tea-főzőkben képződött kazánkó eltávolítására.

□ *Antik kazánok.* Egy amerikai szaklap cikket közöl azokról a régi kazánokról, melyek a pompéji ásátások alkalmával kerültek napfényre. E kazánok között a legérdekesebb egy hengerezű bronzedényből áll, melynek falvastagsága 1 mm. erős. Fenekén egy másik henger van beillesztve, mely félgömbben végződik és tűzszekrényként szerepel. Rostélypálcák gyanánt csövek szolgálnak, melyek bronzpléhéből készültek és a belső henger falába vannak beillesztve. Ha a kazán csak a víz felforraltására szolgál is, de mégis azt mutatja, hogy a víz-csöves kazánoknak, valamint a víz által hűtött csöves-rostélyoknak visszéje már a római kultúra idejére vezethető vissza.

□ *Szórakozott anyakönyvvezető.* Egy francia városka polgármesteréhez egy három éves kis fiút hoztak, annak idején nem jegyeztetek be az anyakönyvbe. A polgármester ur felnyitja a nagy könyvet s beírja megszokott formában, hogy: Az alulirt napon stb. Maillot Péternek és Angot Jozefinek törvényes házasságból három éves fugyermekük született.

191/vg. 1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében czenell közliúrré teszi, hogy a székesfehérvári kir. törvéyszék 1897. évi 1905/polg. számú végzése következtében Mandl Sándor sárosdi lakos javára Mahrer Adolf és neje tabajdi lakosok ellen 1000 frt s járulékai erejéig 1897. évi márczius hó 29-én fogamatositott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 962 frt 20 kr-ra becsült lábas jószágok, gazdasági szerek, bolti árucikkek, borok, butorok stb. álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely ár-érésnek a vaali kir. bíróság 2086/1897. sz. végzése folytán 1000 forint tőkekövetelés, ennek 1897. évi márczius

hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 50 forint 28 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Tabajdon a helyszínén leendő eszközzésére 1897. évi május hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz, a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Vaalban, 1897. évi április hó 14. napján.

Havas Sándor,

kir. bir. végrehajtó Vaalban.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfejérvár, iskola-utca

(saját ház.)

Fogházás, plombálás és műfogak

a legújabb vívmányok alapján.

RENDEL 3-5.

Állandóan Sa-Fehérváron.

A budapesti orsz. vállalat.

CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ, A KORONÁS ARANYÉRDEMKERESZT TULAJDONOSA

AZ ARANY ÉRDEMKERESZT

ROSENTHAL H.

KATONAI EGYENRUHA, HADIFELSZERELÉSI GYÁRA

A m. kir. I. IV., V. honvéd-kerületek tisztii egyenruházatainak, a Ferencz József nevelőintézet, a fő- és székváros m. kir. államrendőrsége és a Bács-Bodrog vármegyei rendőrség szükségleteinek szerződéses szállítója.

FŐ-FIZLET:

V. Gizella-tér 1. sz. BUDAPESTEN Gyár: VI., Bulyovszky-u. 39.

FŐ-KÖZLETEK:

SZÉKESFEJÉRVÁR, LEMBERG, POZSONY,
Kossuth-utca 18. Kopernikus-utca 9. szám. Hid-utca 4.

Minden fegyvernembeli tényleges és tartalékos tiszték, hadapródok és egyévi önkéntesek, teljes felszerelésük, a m. kir. csendőrség, rendőrség, tüzoltók, stb. egyletek egyenruhái a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

FOGORVOSI MŰTEREM

***** ÁTHELYEZÉS. *****

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy FOGORVOSI MŰTERMEMET a

Sas-utca 18. sz. Tóth Arthur-féle házban

(nádor- és sas-utcai sarokház mellett)

helyeztem át.

Főczélom ezentúl is az lesz, hogy a leg-jutányosabb árak mellett a n. é. közönség meglegedését kiérdemeljem, úgy a plombák tartósságában, mint a műfogaknak a leg-jobb anyagból való készítésében.

Fogakat az ismert biztossággal érzékenítő szer használatával mellett húzok.

A n. é. közönség b. pártfogását tovább is kívérem, maradok kiváló tiszteltettel

Dr. Rieser Zsigmond

egyetemes orvostudor-, fogorvos- és műfogász

sas-utca 18. szám.

DITRICH EDE

kalapos Székesfejérvár, Szögyény-Marich-utca.

Ajánlja dús-választékú **FÉRFI KALAP-RAKTÁRÁT** a t. cz. vevőközönség figyelmébe.

Elvállal mindennemű kalapos-munkát, nevezetesen: **czilinderek és más kalapok vasalását és tisztítását** lelkiismeretes kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Temetkezési vállalat az Órangyalhoz.

K Ö V Á R I E D E

Székesfejérvár, sas-utca 2. (fekete sas szálloda mellett.)

Fiókküzet: buzapiacz 2.

Ajánlja a kor igényeinek teljesen megfelelő temetkezési vállalatát hol ércz és fakoporsók minden nagyságban és színben oly dús választékban kaphatók, hogy e tekintetben is a legnagyobb városok hasonló vállalataival versenyezni képes. Művészeileg kiállított **újszkoporsók**, (Sarkofágok) valamint kettős üvegtetejű, légmentes koporsók (a holttest bárhova szállítására) nagy választékban vannak, ugyszintén halottas szobák, feljártok s ajtók behuzatalára megkivántató **gyászposztó**, díszes ravatal s tartozékaival rendelkezik, hogy e tekintetben a fővárosi ilyenmű vállalatokhoz fordulni felesleges. Szóval temetkezési vállalata úgy van berendezve, hogy a legkényesebb igényeket kielégíteni képes, mit eléggé bizonyít a más városokban s megszerzte több ízben a **legelőkelőbb családoknál** előfordult gyászposztók alkalmával közmelegedéssel teljesített szolgálatai. Főelvei mérsékelt árak mellett pontos kiszolgálás, kizárva a hivatalos tolokodás. Végül ajánl **szemfődeleket, hajúti öltönyöket, virágokat, fátýókat és sarkoszuorukat**, melyek üzletében nagy választékban, olcsó áron kaphatók. Bárminemű **nemesi czimerek** elkészítésére vállalkozom.

A nagyérdemű közönség eddigi pártfogását továbbra is kérem.

RODE IMRE

URI ÉS NŐI DIVAT ÜZLETE

Sz.-Fejérvárott, Nádor-utca 12.

A mélyen tisztelt vevő közönség becses figyelmét bátorkodom felhívni, tavaszi és nyári árukra, melyek új üzletemben nagy választékban, leg-jobb minőségben olcsó árakon szerezhethők nállam be; u. m. divatos férfi és fiu kemény és puha

KALAPOK.

Női, férfi és fiu szalma kalapok.

Férfi Chiffon ing

sima, szegélyezett, himzett gallérok fehér és színes, divatos formákban, férfi hálló ingek, a legjobb gyártmányu lábravalók szatén és köpper

REKLAM NYAKKENDŐK

a legdivatosabb formában és színekben drb. 20—25 kr.

BŐR KESZTYŰK

elismert legjobb gyártmányu női- és férfi, minden létező színekben 1.20.

Nagy választék szövött árukban

u. m. férfi, női és gyermek harisnyák, női, férfi ezérna, és selyem kesztyűk. Női, és férfi nap- és esernyők, kész fiu, és lányka ruhák, női bluzok, kötények mosó, és lüszter, válfüzők (mider), csipkék szalag és Schveiczi himzések, kötő és horgoló pamutok gyoles vásznak siffon, és minden e szakmába vágó rövidáru czikkek.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dús választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LŐWY ADOLF + + + + +

+ + + + + **SZ.-FEHÉRVÁR.**

(Felmayer mellett.)

IFJ. FÜSTER IMRÉNÉ

butorraktára és kárpitos-üzlete Sz.-Fejérvárott, Iskola-u. 10.

Ajánlja saját gyártmányu:

háló, ebédli, szalon és uri szoba berendezéseit, melyek művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izlésesen és jutányos áron készítettnek.

ANTI-K, ROKOKÓ, BAROCK-STYLŰ BUTOROKAT SAJÁT RAJZAI ÉS TERVEI SZERINT KÉSZIT.

Elvállal tapettázásokat jótállás mellett.

Butortermei a nagyközönség rendelkezésére állanak és bármikor megtekinthetők.